

Laki

työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 9, 23, 25 ja 26 §, 112 §:n 1 momentin 2 kohta, 114 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 116 ja 119 §, 120 §:n 1 momentti, 120 a §, 121 §:n 1 momentti, 122 §:n 1 momentti, 123 §, 124 §:n 4 momentti, 125 §, 126 §:n 4 momentti, 130 §:n 4 momentti, 131 § ja 145 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 112 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 728/2024, 114 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 120 §:n 1 momentti ja 120 a § laissa 435/2024 sekä 125 § osaksi laeissa 280/2024 ja 435/2024, seuraavasti:

9 §

Yhteistyövelvollisuus

Työvoimaviranomaisten tulee tehdä julkisten työvoimapalvelujen toimeenpanossa, suunnittelussa ja kehittämisessä yhteistyötä keskenään sekä elinvoimakeskusten, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen, hyvinvointialueiden, Kansaneläkelaitoksen ja muiden viranomaisten, koulutuksen järjestäjien, työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

23 §

Alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut

Työ- ja elinkeinoministeriö ja elinvoimakeskus käyvät säännöllisesti alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut työvoimaviranomaisten kanssa. Keskusteluihin voi osallistua myös muita työllisyyden edistämisen kannalta tarpeellisia tahoja.

Keskustelut perustuvat työllisyyttä ja työvoimapalveluja koskeviin seuranta- ja analyysitietoihin. Keskusteluissa on tarkasteltava työllisyyden edistämisen toteutumista kullakin elinvoimakeskuksen toimialueella suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja alueen työllisyyden edistämisen toimintaympäristöön. Keskusteluissa tarkastellaan ainakin työvoimaviranomaisten järjestämien työvoimapalveluiden vaikuttavuutta, kehittämisen ja yhteistyön tarpeita sekä tuetaan kokemusten vaihtoa ja hyvien käytäntöjen levittämistä eri alueilla hyviksi havaituista ja vaikuttaviksi osoittautuneista työvoimapalveluista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alueellisten työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelujen järjestämisestä ja sisällöstä.

25 §

Valvonta

Lupa- ja valvontavirasto käsittelee tässä laissa työvoimaviranomaiselle säädettyjen tehtävien ja julkisten työvoimapalveluiden lainmukaisuutta koskevat hallintokantelut. Hallintokantelusta säädetään hallintolain (434/2003) 8 a luvussa.

HE 13/2025 vp
HaVM 15/2025 vp
EV 74/2025 vp

Lupa- ja valvontavirasto voi suorittaa 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin ja palveluihin liittyvää valvontaa myös omasta aloitteestaan. Valvontaan voi sisältyä tarkastuksia. Tarkastukseen sovelletaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä oma-aloitteisen valvonnan ja tarkastusten sisällöstä.

26 §

Oma-aloitteisen valvonnan seuraamukset

Jos oma-aloitteisen valvonnan yhteydessä todetaan, että työvoimaviranomainen tai tämän palveluksessa oleva henkilö on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Lupa- ja valvontavirasto voi kiinnittää valvottavan huomiota hyvän hallinnon vaatimukseen tai saattaa tämän tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä. Jos tätä ei asian kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat huomioon ottaen pidetä riittävänä, valvottavalle voidaan antaa huomautus, jollei virheellinen menettely tai velvollisuuden täyttämättä jättäminen luonteensa tai vakavuutensa perusteella anna aihetta ryhtyä toimenpiteisiin muussa laissa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi.

Jos tässä laissa tarkoitettujen palvelujen järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteita taikka toiminta muutoin on lainvastaista, Lupa- ja valvontavirasto voi antaa työvoimaviranomaiselle määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle säännöllisesti valvontatoimista ja valvonnassa havaituista puutteista. Olennaisista puutteista työvoimaviranomaisen toiminnassa Lupa- ja valvontaviraston on kuitenkin ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle välittömästi.

112 §

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen sekä elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (/) Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin liittyvien tehtävien sekä työvoimapalveluihin ja työttömyysturvaan liittyvän neuvonnan hoitamiseen;

114 §

Käsiteltävät tiedot

Henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

3) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen tai Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;

Työvoimapalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työviranomaisen tai Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

Työvoimapalvelujen tuottajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimaviranomaisen tai Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

116 §

Muiden viranomaisten ja palveluntuottajien tiedonsaantioikeus

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta muulta valtion viranomaiselta, työvoimaviranomaiselta, muulta kunnan viranomaiselta, Business Finland -nimiseltä osakeyhtiöltä, Kansaneläkelaitokselta ja työttömyyskassalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle tässä tai muussa laissa säädettyjen työvoimapalvelujen toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta, muulta valtion viranomaiselta, työvoimaviranomaiselta ja muulta kunnan viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä työ- ja elinkeinoministeriölle tässä tai muussa laissa säädettyjen työvoimapalvelujen toimeenpanoon, seurantaan, arviointiin ja ohjaukseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Lupa- ja valvontavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta 25 §:ssä tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot työvoimaviranomaiselta ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta.

Työvoimapalvelujen tuottajalla ja työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitun työvoimaviranomaisen järjestämän työllistymistä tukevan palvelun tuottajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta työvoimaviranomaiselta ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä palvelun tuottamiseksi ja toteuttamiseksi. Asiakkaan terveydentilaa koskevien tietojen luovuttaminen palveluntuottajalle on mahdollista vain, jos asiakas antaa tietojen luovuttamiseen yksilöidyn kirjallisen suostumuksen.

119 §

Tietojen luovuttamista koskevat erityissäännökset

Sen lisäksi, mitä 115 §:ssä säädetään, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus on velvollinen luovuttamaan oma-aloitteisesti salassapitosäännösten estämättä työ- ja elinkeinoministeriölle 120 §:ssä tarkoitettuun tietovarantoon tallennetut tiedot työnvälitystilaston laatimista varten. Tiedot on luovutettava maksutta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä tarkoitetun luvan antamisesta tämän lain 114 §:ssä tarkoitettujen salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen tilastointia, tieteellistä tutkimusta taikka viranomaisten suunnittelu- tai selvitystyötä varten päättää Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus 120 §:ssä tarkoitetun tietovarannon osalta.

120 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus vastaa työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon, palvelualustan ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden sekä asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittymiseksi tarvittavien rajapintojen kehittämisestä ja ylläpidosta (*työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut*). Työvoimapalvelujen valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja kehitetään yhteistyössä työvoimaviranomaisen kanssa ottaen huomioon käytettävissä olevat määrärahat.

120 a §

Asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävät lisäosat

Työvoimaviranomainen voi hankkia 120 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia. Lisäosan liittäminen 120 §:n 2 momentissa tarkoitettuun asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen edellyttää, että lisäosa:

1) täyttää Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen määrittelemät tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;

2) ei ole päällekkäinen mainitussa momentissa tarkoitettun käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa.

Jos lisäosan liittäminen tarvittavia rajapintoja tai muita teknisiä ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia ei ole määritelty, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus päättää rajapinnan toteuttamisesta ottaen huomioon muut työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittämistarpeet.

Lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 112 §:ssä säädetään asiakastietojen käyttötarkoituksista ja 114 §:ssä käsiteltävistä tiedoista. Työvoimaviranomainen vastaa yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus voi sulkea lisäosan yhteyden 120 §:ssä tarkoitettuun tietovarantoon, jos lisäosa vaarantaa tietoturvaa tai -suojaa taikka henkilötietoja käsitellään tämän pykälän 3 momentissa säädetyn vastaisesti.

121 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavat tiedot

Työvoimaviranomaisella ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella on velvollisuus tallentaa valtakunnalliseen tietovarantoon tiedot, jotka ovat tarpeen:

- 1) työvoimapalvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi;
 - 2) kansainvälisen rekrytoinnin palveluiden järjestämiseksi, tuottamiseksi ja seuraamiseksi;
 - 3) asiakaspalvelun järjestämiseksi yli kunta- tai työllisyysaluerajojen sekä työvoimapalveluja koskevan neuvonnan tarjoamiseksi;
 - 4) työvoimapalvelujen yleisen ohjauksen, suunnittelun ja kehittämisen toteuttamiseksi;
 - 5) työllisyydenhoidon järjestämisen seurannan ja arvioinnin suorittamiseksi; sekä
 - 6) tilastointia ja tiedolla johtamista varten.
-

122 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettujen tietojen poistaminen ja arkistointi

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen on poistettava valtakunnallisesta tietovarannosta kaikki asiakasta tai palveluntuottajaa koskevat tiedot, kun asiakkuuden tai sopimussuhteen päättymisestä on kulunut neljä vuotta. Tietoa ei kuitenkaan tarvitse poistaa, jos se on tarpeen säännöksiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian johdosta.

123 §

Työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon rekisterinpitäjät

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus ja työvoimaviranomaiset ovat 120 §:ssä tarkoitetun valtakunnallisen tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus vastaa valtakunnallisen tietovarannon yleisen tietosuoja-asetuksen:

- 1) 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista;
- 2) 25 artiklassa tarkoitetusta sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta;
- 3) 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta;
- 4) 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista;
- 5) 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän tietoturvasuutta.

Työvoimaviranomaiset vastaavat muista kuin 2 momentin mukaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista. Kukin työvoimaviranomainen vastaa rekisterinpitäjän tehtävistä asiakkaidensa osalta.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus tai työvoimaviranomainen omien asiakkaidensa osalta vastaa tietojen luovuttamisesta valtakunnallisesta tietovarannosta niille tahoille, joille on laissa säädetty oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tietoja työvoimapalvelujen asiakkaista.

124 §

Valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöoikeudet

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen on viipymättä ilmoitettava asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden lokitiedoissa havaituista poikkeamista sille työvoimaviranomaiselle, jonka henkilöstön käyttöoikeuksiin poikkeamat liittyvät. Työvoimaviranomaisen on viipymättä selvitettävä, mistä havaitut poikkeamat johtuvat ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin, jos poikkeamat ovat seurausta virheellisestä tai lainvastaisesta menettelystä.

125 §

Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen

Käyttöoikeus valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen voidaan myöntää kunnan, kuntayhtymän, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön tai Lupa- ja valvontaviraston palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa:

- 1) tässä laissa säädettyjä tehtäviä;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädettyjä työvoimapalveluun liittyviä tehtäviä;

3) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun työvoimakoulutukseen liittyviä tehtäviä;

3 a) elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa tarkoitettuja kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin tai työvoimapalveluiden tai työttömyysturvan valtakunnalliseen neuvontaan liittyviä tehtäviä;

4) työttömyysturvalaissa säädettyjä tehtäviä;

6) 1—3 tai 3 a kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturvajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;

7) rekisterinpitäjän tehtäviä taikka käyttöoikeuksien hallintaan ja lokitietojen keräämiseen liittyviä tehtäviä.

Käyttöoikeus voidaan myöntää lisäksi sellaiselle henkilölle, joka on:

1) työ- ja elinkeinoministeriön tai Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen toimeksiannosta erillistä arviointia, tarkastusta tai selvitystä tekevän tahon palveluksessa ja hoitaa arviointi-, tarkastus- tai selvitystehtävää;

2) Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen toimeksiannosta 120 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmäpalvelujen kehittämis- tai ylläpitotehtäviä tekevän tahon palveluksessa ja hoitaa tällaista kehittämis- tai ylläpitotehtävää;

3) työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa ja hoitaa työvoimapalveluihin liittyviä tehtäviä.

Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle sekä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta. Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden palveluksessaan olevalle henkilölle sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja Lupa- ja valvontaviraston palveluksessa olevalle henkilölle. Lisäksi Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden 2 momentissa tarkoitettujen työvoimapalvelujen ulkopuolisten tahon palveluksessa olevalle henkilölle, kun kyse on Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemästä toimeksiannosta tai hankkimasta palvelusta.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus vastaa käyttöoikeuksien teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen viranomaisen ilmoituksen perusteella.

126 §

Valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen myönnetyn käyttöoikeuden muuttaminen ja poistaminen

Käyttöoikeuden myöntäneen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle käyttöoikeuden poistamisesta tai muuttamisesta. Edellä 125 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtion viranomaisen ja 125 §:n 2 momentissa tarkoitettujen työvoimapalvelujen ulkopuolisen tahon on viipymättä ilmoitettava sen palveluksessa olevalle henkilölle käyttöoikeuden myöntäneelle viranomaiselle käyttöoikeuden poistamisen tai muuttamisen perusteista. Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus vastaa käyttöoikeuden teknisestä poistamisesta tai muuttamisesta käyttöoikeuden myöntäneen viranomaisen ilmoituksen perusteella.

130 §

Työnhakuprofilien tietovaranto

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus on työnhakuprofiilien tietovarannon rekisterinpitäjä.

131 §

Palvelualustan käytön valvonta

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus laatii palvelualustan käyttöehdot ja valvoo alustan käyttöä sekä alustalla julkaistun sisällön lain ja käyttöehtojen mukaisuutta. Käyttöehtoihin voi sisältyä palvelun käyttäjän ja ylläpitäjän vastuita, palvelualustan käyttöä koskevia teknisiä vaatimuksia, tietoturvallisuuden toteuttamista tarkentavia ja käyttöehtojen voimassaoloa koskevia ehtoja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käyttöehtojen sisällöstä.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus voi kehottaa palvelualustan käyttäjää määräajassa poistamaan julkaisemastaan sisällöstä lain tai käyttöehtojen vastaisen sisällön. Jos käyttäjä ei noudata kehotusta määräajassa, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus voi poistaa kyseisen sisällön. Jos käyttäjän alustalla julkaisema sisältö on toistuvasti lain tai käyttöehtojen vastaista, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus voi estää alustan käytön häneltä määräajaksi.

Sen lisäksi, mitä 49 §:ssä säädetään, myös Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus voi poistaa avointa työpaikkaa koskevan ilmoituksen palvelualustalta.

145 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, työvoimaviranomaisen ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen